

«Затверджую»

Завідувач кафедри

/Перегуда С.В./

2 вересня 2022 року

Розробник ~~силabusу~~

/Марченко М.В./

СИЛАБУС

Захист основоположних прав людини через інститут конституційної скарги

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ВК02				
2) Навчальний рік: 2022-2023				
3) Освітній рівень: магістр				
4) Форма навчання: денна				
5) Галузь знань: 08 ПРАВО				
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 081 «Право», ОПП «Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування»				
7) Статус освітньої компоненти: вибіркова				
8) Семестр: I				
9) Контактні дані викладача: доц., к.ю.н. Марченко Микола Валерійович Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://surl.li/fkked . Контакти: (044)241-55-66; E-mail: marchenko.mv@knuba.edu.ua				
10) Мова викладання: українська				
11) Пререквізити: На основі бакалаврського рівня вищої освіти				
12) Мета курсу: надання знань, умінь, навичок, пов'язаних з захистом основоположних прав людини в порядку інституту конституційної скарги. Курс передбачає опанування студентами написання та подання конституційних скарг, спрямованих на захист основоположних прав людини. В рамках курсу студенти опановують: 1) українську національну модель інституту конституційної скарги; 2) порівняльно-правовий огляд інституту конституційної скарги в країнах Європи та Латинської Америки.				
13) Результати навчання:				
№	Програмні результати навчання	Метод перевірки освітнього ефекту	Форма проведення занять	Посилання на компетентності

081	«Право» «Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування»	Сторінка 1 з 4		
1.	ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекції, практичні заняття	ІК СК4
2.	ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, есе	Лекції, практичні заняття	ІК СК1
3.	ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекції, практичні заняття	ІК ЗК9
4.	ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекції, практичні заняття	ІК СК11

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен:

знати основні моделі інституту конституційної скарги, особливості нормативної та повної моделей інституту конституційної скарги, підстави та порядок подання конституційної скарги в Україні, особливості представництва у справах за розглядом конституційних скарг в Конституційному Суді України;

вміти використовувати отримані знання з метою захисту основоположних прав людини в рамках інституту конституційної скарги;

розуміти, які права людини підлягають захисту в порядку інституту конституційної скарги та неконституційність яких нормативно-правових актів може бути підставою для подання конституційної скарги.

14) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю
20	20		контрольна робота - 1	80	залік
Сума годин:				120	
Загальна кількість кредитів ECTS				4	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				40(1,33)	

15) Зміст курсу

Тематика лекцій та практичних занять:

Змістовий модуль 1. ПРАВОВА ПРИРОДА ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ ТА ЙОГО РОЛЬ В НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ. КЛАСИФІКАЦІЯ МОДЕЛЕЙ ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ

ТЕМА 2. НОРМАТИВНА МОДЕЛЬ ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ

ТЕМА 3. ПОВНА МОДЕЛЬ ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ

ТЕМА 4. ГЕНЕЗА ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ В УКРАЇНІ

ТЕМА 5. КЛАСИФІКАЦІЯ ПРАВ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ЗАХИСТУ В ПОРЯДКУ ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ

ТЕМА 6. ПРОБЛЕМА ЗАХИСТУ СОЦІАЛЬНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ПРАВ В ПОРЯДКУ ІНСТИТУТУ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ В УКРАЇНІ

Змістовий модуль 2. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ЗА КОНСТИТУЦІЙНИМИ СКАРГАМИ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ УКРАЇНИ

ТЕМА 7. ПІДСТАВИ ДЛЯ ПОДАВАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ В УКРАЇНІ.

ТЕМА 8. ФІЛЬТРИ ПРИ ПЕРВИННОМУ РОЗГЛЯДІ КОНСТИТУЦІЙНИХ СКАРГ.

ТЕМА 9. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ ЗА РОЗГЛЯДОМ КОНСТИТУЦІЙНИХ СКАРГ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ УКРАЇНИ.

ТЕМА 10. ОСОБЛИВОСТІ РІШЕНЬ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ У СПРАВАХ ЗА РОЗГЛЯДОМ КОНСТИТУЦІЙНИХ СКАРГ.

Тематика контрольних робіт:

1. Генеза інституту конституційної скарги;
2. Поняття інституту конституційної скарги;
3. Класифікація моделей інституту конституційної скарги;
4. Повна модель інституту конституційної скарги;
5. Нормативна модель інституту конституційної скарги;
6. Особливості процедури Amparo в Іспанії;
7. Коло прав, яке підлягає захисту в порядку інституту конституційної скарги: порівняльно-правовий аспект;
8. Роль інституту конституційної скарги в національному механізмі захисту прав людини;
9. Людиноцентристська правова ідеологія та інститут конституційної скарги;
10. Особливості національної моделі інституту конституційної скарги ФРН;
11. Особливості національної моделі інституту конституційної скарги Австрії;
12. Особливості національної моделі інституту конституційної скарги Польщі;
13. Суб'єкт права на подання конституційної скарги в Україні та країнах континентальної Європи;
14. Юридична особа - суб'єкт права на подання конституційної скарги;
15. Підстави для подання конституційної скарги в Україні;
16. Фільтри при розгляді конституційних скарг;
17. Представництво у провадженні за розглядом конституційних скарг;
18. Особливості провадження за розглядом конституційних скарг у Конституційному Суді України;
19. Питання модернізації національної моделі інституту конституційної скарги в Україні;
20. Особливості рішень Конституційного Суду України у справах за розглядом конституційних скарг;
21. Вплив інституту конституційної скарги на модернізацію національного механізму захисту прав людини в Україні.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 20-25 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри політичних наук і права.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Питання підсумкового контролю:

1. Поняття інституту конституційної скарги.
2. Місце інституту конституційної скарги в національному механізмі захисту прав людини;
3. Людиноцентристська правова ідеологія та інститут конституційної скарги;
4. Основні моделі інституту конституційної скарги;
5. Нормативна модель інституту конституційної скарги.
6. Повна модель інституту конституційної скарги .

7. Особливості процедури Amparo в Іспанії;
8. Права, які підлягають захисту в порядку інституту конституційної скарги.
9. Суб'єкт права на подання конституційної скарги;
10. Юридична особа у якості суб'єкта права на подання конституційної скарги;
11. Право апатридів на подання конституційної скарги;
12. Механізм фільтрів при розгляді відповідності вимогам закону поданих конституційних скарг.
13. Підстава для подання конституційної скарги в Україні;
14. Представництво у провадженні з розгляду конституційних скарг;
15. Особливості розгляду конституційних скарг Конституційним Судом України;
16. Особливості інституту конституційної скарги в Австрії.
17. Особливості інституту конституційної скарги в ФРН.
18. Польський досвід функціонування інституту конституційної скарги.
19. Рішення Конституційного Суду України у справах за розглядом конституційних скарг;
20. Правові наслідки визнання закону неконституційним Конституційним Судом України за результатом розгляду конституційної скарги.

16) Основна література

1. Гультай М. Конституційна скарга у механізмі доступу до конституційного правосуддя : монографія ; Національна академія правових наук України, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування. Харків : Право, 2013. 422 с.
2. Кириченко Ю., Бондаренко Б. Аналітичний звіт щодо запровадження інституту конституційної скарги. Київ : ФОП Москаленко О.М., 2018. 40 с
3. Інститут конституційної скарги як засіб захисту основних прав і свобод: порівняльноправовий аналіз: монографія / М. М. Гецько та ін.; за заг. ред. М. М. Гецька, Ю. М. Бисаги, Д. М. Белова. Ужгород: Гельветика, 2015. 227 с.

17) Додаткова література:

1. Селіванов А. Конституційна скарга – важлива ознака демократизації держави. Голос України. 2015. № 244 (6248).
2. Лемак В. В., Петришин О. В. Конституційна скарга в Україні: проблеми механізму впровадження. Вісник Національної академії правових наук України. 2017. № 2. С. 79–88.

Інформаційні ресурси:

1. www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
3. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України.
4. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
5. URL: <http://catalogue.nplu.org/> – Національна парламентська бібліотека України.
6. URL: <http://court.gov.ua/> – Офіційний веб-портал Судова влада України
7. www.ccu.gov.ua – офіційний сайт Конституційного Суду України
8. org2.knuba.edu.ua – освітній сайт КНУБА

18) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання та самостійна робота		ІЗ	Сума
ЗМ1	ЗМ2		
35	35	30	100

19) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 432 Центрального корпусу КНУБА або в межах дистанційного формату.
2. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова сесія.
3. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку. В цьому разі він повинен виконати та захистити індивідуальне завдання в період між основною та додатковою сесіями.
6. Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

081	«Право» «Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування»	Сторінка 1 з 4
-----	---	----------------

20) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення, призначається додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференцій та інших наукових збірників, які вже пройшли перевірку на плагіат.

21) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3804>